ab anno in annum ut adorent regem dominum exercituum et celebrent festivitatem tabernaculorum. Et erit quod non ascenderit de familiis terrae ad Ierusalem ut adorent regem dominum exercituum non erit imber super eos. Quod et si familia Aegypti non ascenderit et non venerit nec super eos erit, sed erit ruina qua percutiet dominus omnes gentes quae non ascenderint ad celebrandam festivitatem tabernaculorum. Hoc erit peccatum Aegypti et hoc peccatum omnium gentium quae non ascenderint ad celebrandam festivitatem tabernaculorum. In die illa erit quod super frenum equi est sanctum domino. Et erunt lebetes in domo domini quasi fialae coram altari. Et erit omnis lebes in Ierusalem et in Iuda sanctificatus domino exercituum. Et venient omnes immolantes et sument ex eis et coquent in eis, et non erit mercator ultra in domo domini exercituum in die illa.

Deus per Moysen populo Israel praeceperat ut sacerdotes tabernaculi sui omni tempore in usu haberent hostias ab eo quae omnino munda essent offerre. Quibus legem suam ad regendum populum ob hoc dederat, ut per sacrificiorum oblationem vitae munditiam domino facere populum praeceptis caelestibus facerent obedire. Unde sacerdotes angelos domini esse hoc loco scriptura testatur. Sed quia tanti muneris gratiam accipientes splendidissime populo ac sacerdotes sacrificia vitio deturpata vel criminibus atque impietatibus maculata deo offerre coeperunt, ideo per Malachiam prophetam de populo Israel increpans ait: Dilexi vos dicit dominus. Et dixistis: In quo dilexisti nos? Nonne frater erat Esau Iacob dicit dominus, et dilexi Iacob, Esau autem odio habui. Esau namque fratrem Iacob non inique aut spontanea voluntate odio habuit, sed sine ratione; Iacob dilectum manifestum est, cum secundum praescientiam suam Esau quidem effusionem fraterni sanguinis concupiscere, Iacob autem suum cognationis obstinatam legem desiderare cognosceret. Cuius rei gratia Isaac videns et exemplo dicitur: Dilexi Iacob, Esau autem odio habui. Quantum enim ex operibus memoratorum, quorum liber Genesis meminit, in quo utrique coram simul fuerint positi, manifeste ostenditur, ut scriptum est: Creverunt pueri, et factus est Esau homo agrestis sciens venari, Iacob autem homo simplex manens in tabernaculo. Nam reliquias per quas lectione comprehensa sunt quantum ad cultum populi in observandis sacrificiis dei increpationeque in eis maledictionem quae docet alienos eos fuisse significant.

Malachias latine interpretatur angelus domini, id est nuntius. Quicquid enim loquebatur quasi a domino esset mandatum ita credebatur, et ita eius nomen lxx transtulerunt dicentes: Assumptio verbi domini super Israel in manu angeli eius. Propheta autem novissimus in Babylone cum Aggeo.

Malachias aperte in fine omnium prophetarum de abiectione Israel et vocatione gentium: Non est mihi voluntas in vobis dicit dominus exercituum, et munus non suscipiam de manu vestra. Ab ortu enim solis usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus, et in omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda.

Onus verbi domini ad Israel in manu Malachiae. Dilexi vos dicit dominus. Et dixistis: In quo dilexisti nos? Nonne frater erat Esau Iacob dicit dominus, et dilexi Iacob, Esau autem odio habui. Et posui montes eius in solitudinem, et hereditatem eius in dracones deserti. Quod si dixerit Idumea: Destructi sumus, sed revertentes aedificabimus quae destructa sunt, haec dicit dominus exercituum: Isti aedificabunt, et ego destruam; et vocabuntur termini impietatis, et populus cui iratus est dominus usque in aeternum. Et oculi vestri videbunt, et vos dicetis: Magnificetur dominus super terminum Israel. Filius honorat patrem et servus dominum suum. Si ergo pater ego sum, ubi est honor meus? Et si dominus ego sum, ubi est timor meus? dicit dominus exercituum ad vos, o sacerdotes, qui despicitis nomen meum. Et dixistis: In quo despeximus nomen tuum? Offertis super altare meum panem pollutum, et dicitis: In quo polluimus te? In eo quod dicitis: Mensa domini despecta est. Si offeratis caecum ad immolandum, nonne malum est? Et si offeratis claudum et languidum, nonne malum est? Offer illud duci tuo, si placuerit ei, aut si susceperit faciem tuam, dicit dominus exercituum. Et nunc deprecamini vultum dei ut misereatur vestri; de manu enim vestra factum est hoc, si quomodo suscipiat facies vestras, dicit dominus exercituum. Quis est in vobis qui claudat ostia et incendat altare meum gratuito? Non est mihi voluntas in vobis dicit dominus exercituum, et munus non suscipiam de manu vestra. Ab ortu enim solis usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus, et in omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda, quia magnum nomen meum in gentibus, dicit dominus exercituum. Et vos polluistis illud in eo quod dicitis: Mensa domini contaminata est, et quod superponitur contemptibile est, cum igne qui illud devorat. Et dixistis: Ecce de labore, et exsufflastis illud, dicit dominus exercituum. Et intulistis de rapinis claudum et languidum, et intulistis munus. Numquid suscipiam illud de manu vestra, dicit dominus? Maledictus dolosus, qui habet in grege suo masculum, et votum faciens immolat debile domino, quia rex magnus ego sum dicit dominus exercituum.

et nomen meum horribile in gentibus.
II Et nunc ad vos mandatum hoc o sacerdotes. Si no-
lueritis audire, et si nolueritis ponere super cor ut
detis gloriam nomini meo ait dominus exercituum, mittam
in vos egestatem, et maledicam benedictionibus
vestris, et maledicam illis, quoniam non posuistis super
cor. Ecce ego proiciam vobis brachium, et dispergam
super vultum vestrum stercus sollempnitatum
vestrarum, et assumet vos secum. Et scietis quia
misi ad vos mandatum istud, ut esset pactum me-
um cum Levi, dicit dominus exercituum. Pactum meum fuit
cum eo vite et pacis, et dedi ei timorem, et timuit
me, et a facie nominis mei pavebat. Lex veritatis fu-
it in ore eius, et iniquitas non est inventa in labi-
is eius. In pace et in equitate ambulavit mecum,
et multos avertit ab iniquitate. Labia enim sacer-
dotis custodient scientiam, et legem requirent
ex ore eius, quia angelus domini exercituum est. Vos autem
recessistis de via, et scandalizastis plurimos in le-
ge. Irritum fecistis pactum Levi, dicit dominus exercitu-
um. Propter quod et ego dedi vos contemptibiles et hu-
miles omnibus populis, sicut non servastis vias meas,
et accepistis faciem in lege. Numquid non pater unus
omnium nostrum? Numquid non deus unus creavit nos?
Quare ergo despicit unusquisque nostrum fratrem suum, vio-
lans pactum patrum nostrorum? Transgressus est Iu-
da, et abominatio facta est in Israel et in Ierusalem, quia
contaminavit Iuda sanctificationem domini quam dile-
xit, et habuit filiam dei alieni. Disperdet dominus virum
qui fecerit hoc, magistrum et discipulum de tabernaculis
Iacob, et offerentem munus domino exercituum. Et hoc
rursum fecistis. Operiebatis lacrimis altare
domini, fletu et mugitu, ita ut ultra non respi-
ciam ad sacrificium, nec accipiam placabile
quid de manu vestra. Et dixistis: Quam ob causam?
Quia dominus testificatus est inter te et uxorem pubertatis tue,
quam tu despexisti. Et hec particeps tua, et uxor federis
tui. Nonne unus fecit, et residuum spiritus eius est? Et
quid unus querit nisi semen dei? Custodite ergo spiri-
tum vestrum, et uxorem adolescentie tue noli despi-
cere. Cum odio habueris dimitte, dicit dominus deus Is-
rael. Operiet autem iniquitas vestimentum eius, dicit dominus
exercituum. Custodite spiritum vestrum, et nolite despicere.
Laborare fecistis dominum in sermonibus vestris. Et
dixistis: In quo eum fecimus laborare? In
eo quod dicitis: Omnis qui facit malum bonus est in conspectu domini, et hoc e
tales ei placent; aut certe ubi est deus iudicii?
III Ecce ego mitto angelum meum, et preparabit viam
ante faciem meam. Et statim veniet ad templum
suum dominator quem vos queritis, et angelus testamenti
quem vos vultis. Ecce venit, dicit dominus exercituum. Et
quis poterit cogitare diem adventus eius? Et quis sta-
bit ad videndum eum? Ipse enim quasi ignis conflans
et emundans argentum, et purgabit filios Le-
vi, et colabit eos quasi aurum et argentum, et erunt
domino offerentes sacrificia in iustitia. Et placebit
domino sacrificium Iuda et Ierusalem sicut dies seculi

[margin, partly legible: et quasi herba fullonum / et sedebit conflans]

et sicut anni antiqui. Et accedam ad vos in iu-
dicio, et ero testis velox maleficis et adulteris
et periuris, et qui calumniantur mercedem mercennarii,
viduas et pupillos, et opprimunt peregrinum, nec timu-
erunt me, dicit dominus exercituum. Ego enim dominus et
non mutor. Et vos filii Iacob non estis consumpti. A
diebus enim patrum vestrorum recessistis a legitimis
meis et non custodistis. Revertimini ad me et
revertar ad vos, dicit dominus exercituum. Et dixistis: In
quo revertemur? Si affigit homo deum? Quia vos configitis
me. Et dixistis: In quo configimus te? In deci-
mis et in primitiis. Et in penuria vos maledic-
ti estis, et me vos configitis gens tota. Infer-
te omnem decimam in horreum, et sit cibus in do-
mo mea, et probate me super hoc, dicit dominus, si non a-
peruero vobis cataractas celi, et effudero vobis
benedictionem meam usque ad habundantiam. Et incre-
pabo pro vobis devorantem, et non corrumpet fruc-
tum terre vestre, nec erit sterilis vinea in agro, dicit
dominus exercituum. Et beatos vos dicent omnes gentes,
eritis enim vos terra desiderabilis, dicit dominus
exercituum. Invaluerunt super me verba vestra, dicit
dominus. Et dixistis: Quid locuti sumus contra te? Dixi-
stis: Vanus est qui servit deo. Et quod emolumentum quia
custodivimus precepta eius, et quia ambulavimus tri-
stes coram domino exercituum? Ergo nunc beatos
dicimus arrogantes. Siquidem edificati
sunt facientes impietatem, et temptaverunt deum et
salvi facti sunt. Tunc locuti sunt timentes dominum unusquisque cum
proximo suo. Et attendit dominus et
audivit, et scriptus est liber monumenti coram eo timen-
tibus dominum et cogitantibus nomen eius. Et erunt mi-
chi, ait dominus exercituum, in die qua ego facio, in peculium,
et parcam eis sicut parcit vir filio suo servienti sibi.
Et convertemini, et videbitis quid sit inter iustum et
impium, et inter servientem deo et non servientem ei. Ecce
enim dies veniet succensa quasi caminus, et erunt
omnes superbi et omnes facientes impietatem stipula,
et inflammabit eos dies veniens, dicit dominus
exercituum, que non relinquet eis radicem et germen.
Et orietur vobis timentibus nomen meum sol iusti-
tie, et sanitas in pennis eius. Et egrediemini et sa-
lietis sicut vituli de armento, et calcabitis im-
pios cum fuerint cinis sub planta pedum vestro-
rum, in die qua ego facio, dicit dominus exercituum. Me-
mentote legis Moysi servi mei, quam mandavi
ei in Oreb ad omnem Israel, precepta et iudicia.
Ecce ego mittam vobis Heliam prophetam, antequam
veniat dies domini magnus et horribilis. Et conver-
tet cor patrum ad filios, et cor filiorum ad patres eo-
rum, ne forte veniam et percutiam terram anathe-
mate.